

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L5@regeringskansliet.se

Stockholm 2025-11-04

Skickas endast via e-post

Svar på remiss avseende Betänkandet Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel (SOU 2025:87), Ju2025/01606

AB Svenska Spel inkommer härmed med Svenska Spel-koncernens yttrande över rubricerat betänkande (nedan kallat Utredningen). Med Svenska Spel avses nedan samtliga i koncernen ingående bolag.

1. Inledning och sammanfattning av Svenska Spels inställning

Svenska Spel har som utgångspunkt inga invändningar mot förslagen i Utredningen. Förslaget om en ny brottsbestämmelse, *missbruk av offentlig ställning*, verkar till synes innebära en utvidgning av det straffrättsliga ansvaret inom berörda verksamheter. Det blir en naturlig följd av Utredningens ambition att täppa till nuvarande lucka inom straffrätten vad gäller korruption vid offentliga upphandlingar och annan förvaltning av allmänna medel. Mot bakgrund härav konstaterar Svenska Spel att begreppet *offentlig tjänst eller offentligt uppdrag* i den aktuella brottsbeskrivningen inte är tillräckligt definierat i Utredningen. Det riskerar, särskilt sett till de högt ställda kraven på att straffbestämmelser ska vara rättssäkert konstruerade, skapa en oacceptabel osäkerhet hos verksamheter som inte uppenbart omfattas av brottsbestämmelsen. Svenska Spel kan inte utläsa huruvida bestämmelsen omfattar statligt ägda bolag. Svenska Spel föreslår därför att det aktuella begreppet förtydligas vad gäller frågan om huruvida statligt ägda bolag omfattas, såväl vad gäller de bolagen som omfattas av reglerna i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (nedan kallat LOU), som vad gäller de bolag som inte omfattas av LOU. Svenska Spel föreslår även att personkretsen som kan komma att bära straffansvaret förtydligas.

2. Brottsbestämmelsen *missbruk av offentlig ställning*

2.1 Utgångspunkter

Av utredningen framgår att brottsbestämmelsen ska möta behovet av en kriminalisering av missbruk av det offentliga uppdraget, vid offentlig upphandling eller annan förvaltning av allmänna medel, i syfte att gynna sig själv eller annan (s. 355, Utredningen).

Det framgår vidare att det straffbara handlandet, dvs. att i strid med lag eller annan författning, vidta en åtgärd eller underlåta att vidta en åtgärd, bl.a. kan bestå i åsidosättande av specifika bestämmelser i LOU kring hur en upphandling ska gå till, eller av de allmänna principerna i 4 kap. LOU (s. 355, Utredningen).

Såvitt avser personkretsen som kan träffas av brottsbestämmelsen så anges i Utredningen att uttrycket *offentlig tjänst eller offentligt uppdrag* ska tolkas brett och omfatta alla som utför arbete i offentlig verksamhet eller utövar ett offentligt uppdrag. Det kan vara fråga om anställda eller uppdragstagare i stat, kommun och region men även den som utövar arbete eller uppdrag åt till exempel ett bolag som utför offentligt finansierad verksamhet omfattas. Det saknar således betydelse om den offentliga verksamheten bedrivs eller utövas i offentligrättslig eller privaträttslig form. Likaså är det inget krav att åtgärden vidtagits vid myndighetsutövning. Det spelar inte heller någon roll om personen är vald, avlönad eller oavlönad eller om anställningen eller uppdraget är permanent eller tillfälligt. Det som har betydelse är den *offentliga funktion* som utövas. Det betyder att en person som är anställd i ett privat företag kan omfattas när han eller hon utövar offentliga funktioner, till exempel bilbesiktning eller offentligt finansierad vård, men inte när han eller hon i sin yrkesutövning utövar funktioner som saknar anknytning till offentlig verksamhet (s. 360–363, 427–428, Utredningen).

2.2 Behov av förtydliganden

Ur rättssäkerhetssynpunkt ser Svenska Spel två grundläggande problem med den föreslagna brottsbestämmelsen.

För det första är det oklart vilken personkrets som omfattas av straffansvaret. Det är enligt Svenska Spel olyckligt när det redan i Utredningen nämns att uttrycket *offentlig tjänst eller offentligt uppdrag* "är förhållandevis vagt och förekommer inte tidigare i svensk strafflagstiftning", och att det "[f]rån legalitetssynpunkt kan även invändas att det inte ur lagtexten går att utläsa exakt vilka som omfattas" (s. 361, Utredningen). Under dessa förhållanden är det en otillfredsställande ordning när Utredningen skriver att "personkretsen ska anges på det breda sätt som föreslås och att en beskrivning av vilka som avses att omfattas lämnas i författningskommentaren" (s. 362, Utredningen), när det i författningskommentaren inte ens lämnas en sådan beskrivning.

Vad som angetts i stycket ovan leder fram till det andra problemet som Svenska Spel ser med den föreslagna brottsbestämmelsen; nämligen att uttrycket *offentlig tjänst eller offentligt uppdrag* inte förtydligats och därmed lämnar utrymme för tolkning. Visserligen framgår det att det som har betydelse är den offentliga funktion som utövas. Det framgår också att brottsbestämmelsen bl.a. har till syfte

att möta behovet av att straffbelägga korruption vid förvaltning av allmänna medel. Men innebär det här att statligt ägda bolag alltid omfattas? Eller innebär det att endast statligt ägda bolag som tillämpar LOU omfattas?

Med hänsyn tagen till ovan nämnda problematik föreslår Svenska Spel att det förtydligas huruvida statligt ägda bolag omfattas av brottsbestämmelsen, både avseende bolag som tillämpar LOU som bolag som inte tillämpar LOU. Dessutom är det som sagt en otillfredsställande ordning att uttrycket *offentlig tjänst eller offentligt uppdrag* lämnats oklart, vilket ger utrymme för tolkning. För att brottsbestämmelsen inte ska leda till osäkerhet inom berörda verksamheter ser Svenska Spel det som en absolut självklarhet att man i den framtida beredningen av Utredningens förslag tar sig an uppdraget att förtydliga vilken personkrets som omfattas. Såvitt avser statligt ägda bolag bör det innefatta en närmare beskrivning av ansvarsnivåer (styrelse, VD, delegerad befattningshavare, ordinarie anställd) samt hur de subjektiva rekvisiten (uppsåt, underlåtenhet) ska förstås inom dessa nivåer.

AB Svenska Spel

Anna Johnson

VD och koncernchef